

ideo sicut per hoc quod homo errat in uno articulo tollitur habitus fidei, ut supra dictum est (dist. xxiii. quæst. iii. art. 3. quæstione. 1.) ita per hoc quod fit quodcumque peccatum, quod charitati opponitur, tollitur totaliter habitus charitatis: unde in charitate nihil manet informe, sicut in aliis virtutibus.

Ad secundum dicendum, quod de dilectione quam aliquis scit se habere, nescit utrum sit dilectio charitatis: unde sicut homo nescit se habere gratiam, ita nescit se habere charitatem.

Ad tertium dicendum, quod timor non requirit participationem divinæ vitæ, sicut amor charitatis: & ideo non est simile de timore, & amore.

QUÆSTIO III.

Deinde quæritur de actu charitatis (1) secundum quem diligitur Deus: quia de dilectione proximi (2) infra erit locus quærendi.

Quærantur autem quatuor.
Primo. Utrum Deus immediate per suam essentiam possit amari.

Secundo. Utrum possit totaliter amari.

Tertio. Utrum dilectio qua Deum diligimus, habeat modum.

Quarto. Utrum ille modus qui in præcepto de charitate implicatur, scilicet *Ex toto corde &c.* possit in viâ servari.

ARTICULUS I.

Utrum Deus per essentiam suam in statu viæ possit à nobis amari.

2. 2. quæst. xxvii. art. 4.

1. Ad primum sic proceditur. Videtur quod Deus non possit à nobis in statu viæ immediate amari. Intellectus enim velocior est quam affectus: unde dicit Augustinus, quod præcedit intellectus; sequitur tardus, aut nullus affectus. Sed intellectus noster in statu viæ non potest Deum immediate videre. Ergo nec affectus amare.

2. Præterea. Amor non potest esse incogniti, & non visi: unde Philosophus in IX. Ethic. cap. vi. dicit, quod nullus amare incipit specie non prædelectatus. Sed in statu viæ non videmus essentiam divinam. Ergo nec ipsum immediate per essentiam amare possumus.

3. Præterea. Cognitio patriæ excedit cognitionem viæ, in quantum homo in patria videt Deum per essentiam immediate. Si ergo in viâ homo Deum immediate amaret, charitas patriæ non excederet charitatem viæ.

4. Præterea. Ex hoc contingit quod Deum in statu viæ immediate videre non possumus, quia ex visibilibus in invisibilem cognitionem devenimus. Sed similiter devenimus ex amore visibilium in amorem invisibilium: unde Gregorius dicit in quadam homil. xi. super Evang. Regnum: (3) *celorum rebus terrenis simile dicitur, ut per hoc quod animus novit diligere, discat & incognita amare: & in præ-*

(1) *Al.* secundum quod intelligitur Deus. (2) *Al.* deest infra. (3) Gregorii textus: *Celorum regnum idcirco terrenis rebus simile dicitur, ut ex his quæ animus novit, surgat ad incognita quæ non novit; quatenus exemplo visibilium se ad invisibilia rapiat, & per ea quæ usu dicit, quasi confricatus incalcescat; ut per hoc quod scit notum diligere, discat & incognita amare.* (4) *Al.* additur sicut. (5) *Al.* cum intellectus ad affectum sequatur.

Ex Edit. P. Nicol. (a) Lib. II. de lib. arbitrio cap. xvi.

fatione nativ. Dom. dicitur: *Ut dum visibiliter Deum cognoscimus, per hunc in invisibilem amorem rapiamur.* Ergo similiter in statu viæ non diligimus Deum immediate.

5. Præterea. Voluntas quæ est prima radix peccati, magis debuit corrumpi per peccatum quam aliqua alia potentiarum animæ. Sed intellectus non potest actum suum, qui est videre, exercere circa Deum immediate. Ergo neque voluntas actum dilectionis.

Sed contra. Augustinus in Lib. Confess. (a) *Vae illis qui diligunt nutus tuos pro te.* Nutus autem divini dicuntur participatio bonitatis divinæ in creaturis. Ergo Deus amatur à Sanctis in statu viæ immediate, non solum secundum quod ejus bonitas in creaturis participatur.

Præterea. Cognitio viæ, propter hoc quod Deum mediantibus creaturis cognoscit, evacuatur, & est ænigmatica. Sed charitas numquam excidit, I. Corint. xiiii. Ergo non diligit Deum mediante creatura.

Præterea. Illud quod est medium cognoscendi, est ratio cognitionis: & similiter debet esse de dilectione. Sed ratio diligendi Deum non sunt creaturæ, immo potius est converso; maxime loquendo de dilectione charitatis. Ergo Deus immediate per essentiam amatur.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod in potentiis ordinatis ita est quod ubi terminatur operatio prioris potentie, ibi incipit operatio sequentis; sicut patet quod sensus terminatur ad imaginationem, quæ est motus factus à sensu (4) secundum actum, & intellectus in termino imaginationis incipit: quia phantasmata accipit pro objecto, ut dicitur in II. Lib. de Anima, text. clv. & clxi. & ideo illarum rerum quæ non habent phantasmata, cognitionem non potest accipere, nisi ex rebus quarum sibi representantur phantasmata. Unde in statu viæ, in qua accipit à phantasmatis, non potest Deum immediate videre; sed oportet ut ex visibilibus, quorum phantasmata capit, in ejus cognitionem deveniat. Quamvis autem ipsam essentiam non videat immediate, tamen cognitio intellectus ad ipsum Deum terminatur, quia ipsum esse ex effectibus apprehendit: unde (5) cum ad intellectum affectus sequatur, ubi terminatur operatio intellectus, ibi incipit operatio affectus, sive voluntatis. Dicitur est autem, quod operatio intellectus, scilicet ejus cognitio, ad ipsum Deum terminatur, quem esse ex effectibus apprehendit: unde operatio voluntatis circa ipsum Deum potest esse immediate nullo medio interveniente quod ad voluntatem pertineat; multis tamen mediis præcedentibus ex parte intellectus, quibus in Deum cognoscendum pervenit.

Ad primum ergo dicendum, quod intellectus est velocior quantum ad hoc quod prævenit affectum; sed affectus in amando magis pertingit ad intima, ut supra dictum est.

Ad secundum dicendum, quod amor oportet quod sit cogniti, & visi aequaliter, sed non cogniti, & visi

in se: unde illud quod cognoscitur in alio, potest in seipso amari.

Ad tertium dicendum, quod quanto bonum plenius cognoscitur, tanto magis est amabile, & præcipue illud bonum quod est finis, & in quo non invenitur aliquid quod offendantur affectus: & ideo quia Deus plenius cognoscitur in patria quam nunc, etiam plenius amabitur. Sed ista diversitas ex parte cognitionis erit per id quod est proprium cognitioni, scilicet cognoscere per se, non alio; & ideo non erit unius rationis cognitio. In affectu autem erit per diversitatem, non ejus quod per se ad ipsam pertineat, sed per diversitatem cognitionis; & tamen erit eadem ratio amoris, sed differt amor per magis & minus.

Ad quartum dicendum, quod hoc quod amor ex visibilibus ad invisibilia tendat, non est ex parte sui, sed ex parte cognitionis præcedentis: unde in utraque auctoritate inducta fit mentio de cognitione.

Ad quintum dicendum, quod per peccatum non est ablata potentiarum animæ natura, nec illud quod eas secundum naturam suam consequitur.

ARTICULUS II.

Utrum Deus possit totaliter diligi.

2. 2. quæst. xxvii. art. 5.

1. Ad secundum sic proceditur. Videtur quod Deus non possit totaliter diligi. Dilectio enim cognitionem præsupponit. Sed Deus non totaliter cognoscitur etiam in patria à Sanctis. Ergo nec ab aliqua creatura potest totaliter diligi.

2. Præterea. Sicut divina lux est infinita, ita & divina bonitas. Sed lux divina ratione suæ infinitatis comprehendendi non potest intellectu, ut totaliter videatur. Ergo nec divina bonitas potest comprehendi affectu, ut totaliter diligatur.

3. Præterea. Deus seipsum non diligit plusquam totaliter. Si ergo aliqua creatura totaliter Deum diligere posset, dilectio alicujus creaturæ adæquaretur dilectioni divinæ; quod falsum est.

Sed contra. Deut. vi. 5. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo:* (1) ubi Glossa: „Hoc servabitur ad minus in patria.“ Ergo Deus potest ab homine totaliter diligi.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod ad dilectionem tria concurrunt, scilicet diligens, dilectio, & dilectum; & cuilibet horum respondet suus modus. Habet enim res dilecta modum quo est diligibilis; & diligens modum quo est dilectivus, id est natus diligere. Sed dilectionis modus attenditur in comparatione diligentis ad dilectum, quia dilectio media est inter utrumque: & similiter etiam est de visione. Si ergo totaliter dicat modum rei dilectæ, & visæ, sic sancti qui sunt in patria, Deum totaliter diligunt, & totaliter vident, quia sicut nihil est de sua essentia quod non videant, & diligant (propter quod dicuntur totum videre, & diligere) ita etiam nihil de modo quo Deus est, remanet ab eis non visum, aut non dilectum: unde totaliter vident, & diligunt: quia vident, & diligunt totum quod Deus est. Similiter etiam si

In III. Sent. Tom. III.

(1) *Al.* deest ubi Glossa. (2) *Al.* omittitur totaliter. (3) *Hinc patet responsio ad objecta.*

Ex Edit. P. Nicol. (a) Vel nomine Bernardi ementito alius auctor Lib. II. de amore Dei cap. 11. verus finem. *Voluntas inquit de amore in charitatem, de charitate proficit in sapientiam.*

totaliter dicat modum diligentis: quia secundum totum modum suum, scilicet secundum totum suum posse, diligit, & videbunt, nihil suæ potentie subtrahentes divinæ visioni, & dilectioni: & sic Deus intelligitur diligi ex toto corde. Si autem (2) totaliter dicat modum dilectionis, sic neque totaliter diligit, neque totaliter videbunt: quia modus dilectionis, & visionis, ut dictum est, attenditur in comparatione diligibilis, & visibilis ad diligentem, & videntem. Modus autem quo Deus diligibilis est, & visibilis, excedit modum quo homo diligit, & videre potest: quia lux, & bonitas ejus est infinita: & ideo non totaliter videtur, & diligitur ab aliis, quia non diligitur ita intense, & ferventer, nec videtur ita clarescit, sicut est diligibilis, & visibilis, nisi à seipso; & ita ipse solus se comprehendit amando, & videndo. (3)

ARTICULUS III.

Utrum dilectio qua Deum diligimus, habeat modum.

2. 2. quæst. xxvii. art. 6.

1. Ad tertium sic proceditur. Videtur quod dilectio qua Deum diligimus, modum habeat. Omne enim finitum mensuram habet. Sed motus ex mensura causatur, ut dictum est in I. Lib. dist. 111. Cum ergo dilectio qua Deum diligimus, finita sit, oportet quod modum habeat.

2. Præterea. Sicut dicit Bernardus, (a) charitas in sapientiam proficit. Sed sapientia habet modum: Rom. xii. *Non plus sapere quam oportet.* Ergo dilectio habet modum.

3. Præterea. Omnis actus virtutis moderatus est: quia quod immoderatum est, vituperabile est, & vitiosum. Sed dilectio qua Deum diligimus, actus est præcipue virtutis. Ergo habet modum.

4. Præterea. Omnes actus altarum virtutum ex charitate fiunt. Si ergo charitas in suo actu non habet modum, nec alie virtutes modum habent.

Sed contra. Bernardus in Lib. de diligendo Deum (in princ.) *Causa diligendi Deum, Deus est: modus, sine modo diligere.*

Præterea. Dilectio mensuranda est ad diligibile. Sed divina bonitas est immensa: Ergo dilectio ipsius non habet modum.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod modus mensurationem quandam importat. Actus autem ab eo mensuratur quod est ratio agendi, sicut misericordia accipit mensuram in subventionem misero faciendam ex quantitate miserie, quæ misericordiam movet. Causa autem diligendi Deum est divina bonitas, quæ est infinita. Actus autem creaturæ est finitus, cum ex finita potentia procedat: & ideo non potest esse commensuratus rationi dilectionis; & propter hoc in dilectione Dei non ponitur aliquis modus, ultra quem non oporteat progredi; sed quantumcumque diligit, semper ad ulteriora se extendit: & propter hoc dicitur, quod non habet modum, scilicet præfixum, ultra quem non oporteat progredi.

Ad primum ergo dicendum, quod quia dilectio qua Deum diligimus, est finita, ideo habet quemdam

Rr

dam modum ad quem pertingit; non autem habet modum in quo sistat, vel sistere debeat, sicut (1) est in aliis virtutibus.

Ad secundum dicendum, quod, sicut supra dictum est (quæst. 1. art. 1. quædam res per cognitionem quodammodo trahitur ad cognoscentem: & ideo ea quæ ad cognitionem pertinent, ex potentia cognoscentis sunt mensurata, quamvis veritas cognitionis ad rem mensuretur. Sed per amorem amans trahitur ad ipsam amatam: & ideo amor (2) mensurandus est ad ipsam rem amatam magis quam ad amantem.

Ad tertium dicendum, quod quantumcumque Deus diligatur, actus non erit immoderatus, quia non excedit proportionem sui objecti.

Ad quartum dicendum, quod hoc quod dicitur, quod charitas non habet modum, intelligitur quantum ad actum quem charitas elicit, non quantum ad actus quos imperat: quia illi modos accipere debent ex ratione proprii objecti circa quod fiunt.

ARTICULUS IV.

Utrum modus diligendi qui est in præcepto, possit in via servari.

2. 2. quæst. XLIV. art. 6.

1. AD quartum sic proceditur. Videtur quod modus ille qui in præcepto implicatur, possit in via servari: quia Hieronymus (a) dicit, in expos. cat. fid. Qui dicit Deum homini aliquid impossibile præcepisse, anathema sit. Sed hoc Deus præcepit omnibus existentibus in statu viæ. Ergo hæreticum est dicere, quod non possit in via observari.

2. Præterea: Charitas est magis necessaria virtus quam aliæ. Sed (3) præcepta data de actibus aliarum virtutum, in via possunt impleri. Ergo & præceptum datum de actu charitatis.

3. Præterea. Omne præceptum legis ligat, quia lex a ligando dicitur. Sed nullus potest dimittere illud ad quod obligatus est, quin peccet. Si ergo lex aliquid præcipiat quod observari non possit, non solum occasionaliter, ut dicit Apostolus, sed etiam directe occideret; & sic erit mala, quod est inconveniens.

Sed contra. Non possumus in hac vita sine peccato manere, sicut patet I. Joan. 1. Sed cum quis peccat, non diligit Deum ex toto corde. Ergo illud præceptum non potest totaliter impleri in via.

Præterea. Non potest homo simul cor ad multa habere. Sed oportet, dum in hac vita sumus, quod cor rebus temporalibus aliquando apponamus. Ergo non potest homo in hac vita Deum ex toto corde diligere.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod totum, & perfectum idem est, ut dicit Philosophus. Ratio autem perfecti in hoc consistit, ut nihil ei desit. Sed hoc contingit dupliciter: aut ita quod nihil desit eorum quæ natum est habere; aut ita quod nihil desit eorum quæ debet habere; sicut aliquis habet perfectam quantitatem, quando habet tantam quantitatem quantum re-

quirit humana natura, etsi non habeat quantitatem gigantis, quam possibile est esse in humana natura.

Prima ergo perfectio humanæ naturæ est in statu gloriæ, quando homo habebit totam hoc quod possibile est esse in humana natura; sed secunda perfectio est naturæ conditæ, quando scilicet homo habuit totum hoc quod debet habere secundum tempus illud. Et secundum hoc etiam duplex totalitas in dilectione Dei attenditur. Una, qua nihil deerit de his quæ homo potest expendere in amorem Dei, quin in dilectione ponat, & hæc quidem perfectio, seu totalitas, non præcipitur, ut faciendâ; sed magis ostenditur, ut sciatur quo perveniendum est, ut dicit Augustinus: (b) (4) & per hanc perfectionem, seu totalitatem excluditur omne quod etiam ad tempus actum dilectionis interrumpere posset. Alia secundum quam nihil homo subtrahit de his quæ debet ponere secundum tempus illud in amore Dei; & hæc perfectio, seu totalitas ponitur in præcepto etiam ut nunc implenda, ut scilicet nihil omittat eorum quæ ponere debet in amore Dei; & hæc totalitas excludit omne illud quod est contrarium, & repugnans dilectioni divinæ, non autem illud quod ad tempus actum dilectionis interrumpere posset. Alia secundum actum virtutis, non est nisi eorum qui sunt in statu beatitudinis: quia perfectio felicitatis est in operatione; perfectio autem virtutis est in habitu.

Ad primum ergo dicendum, quod illud quod præcipit lex ut faciendum, impleri potest, & impletur ab omnibus in statu salutis.

Ad secundum dicendum, quod actus aliarum virtutum non sunt finis præcepti, quemadmodum actus charitatis; & ideo actus charitatis habet aliquem modum, qui competit uno modo fini, & alio modo viæ; non autem ita est in aliis virtutibus.

Ad tertium dicendum, quod secundum hoc quod ponitur ut legis præceptum, secundum hoc ligat ad id quod implendum est in via; quantum vero ad id quod de ipso impletur in patria, magis ponitur ut documentum fidei, quam ut præceptum legis.

Ad alia etiam patet solutio per ea quæ dicta sunt.

EXPOSITIO TEXTUS.

NON ergo jam se diligit. Contra. Omne peccatum, secundum Augustinum, XIV. de Civit. Dei cap. xxviii. est ex amore sui. Ergo videtur etiam quod immoderate se diligit. Dicendum, quod diligit in se naturam exteriorem, quam se æstimat esse, non autem naturam intellectivam, secundum quam vere est id quod est; & ita diligit id quod se esse existimat, non autem id quod vere est: quia unaquæque res proprie est id quod est potissimum in ipsa, sicut civitas est Rex, ut dicit Philosophus IV. Ethic. cap. ix.

Sic condita est mens humana ut numquam sui non meminerit, numquam se non intelligat, numquam se non diligit.

De his quæ in hac notula dicuntur, dictum est in I. Lib. dist. 111.

Ex toto corde, id est ex toto intellectu; ex tota anima, id est voluntate; ex tota mente, id est memoria. Sciendum quod ad charitatem exigitur aliquid tripliciter. Uno modo sicut subjectum charitatis, quod est ipsa voluntas; alio modo sicut præcedens ad cha-

(1) Al. & in aliis. (2) Al. mensuratus. (3) Al. deest præcepta. (4) Al. & propter hanc.

Ex edit. P. NICOL. (a) Immo Pelagius catholicum fingens in epistola quam ad Innocentium I. scripsit, sed quæ Innocentio jam defuncto pervenit ad Zozymum Innocentii successorem, ut Augustinus notat.

(b) Lib. de perfectione justitiæ ad interrogationem xvii.

ritatem, sicut memoria, & intelligentia; tertio sicut consequens ad charitatem, quemadmodum irascibilis, & concupiscibilis, & etiam membra corporalia quæ imperium charitatis exequentur. Quia ergo actum charitatis oportet esse perfectum, sicut cujuslibet virtutis, ideo præceptum de actu charitatis includit perfectionem omnium prædictorum secundum diversas expositiones; ut scilicet neque in voluntate, neque in omnibus præcedentibus, aut sequentibus aliquid sit quod charitati obsistat quantum ad perfectionem viæ, vel quod actum charitatis interrumpere possit quantum ad perfectionem patriæ. Et ideo secundum unam expositionem dicitur: Ex tota mente, id est ex tota memoria, ut absit oblitio; ex toto corde, id est intellectu, ut desit error; ex tota

anima, id est voluntate, ut tollatur omnis contraria affectio. Alio modo exponitur: Ex toto corde, quantum ad concupiscibilem; ex tota anima, quantum ad irascibilem, ut nulla passione sensitivi appetitus dilectio Dei impediatur; ex tota mente, quantum ad rationalem, quæ includit voluntatem, & intellectum. Item Gregorius Nyssenus, tract. de creatione hominis cap. viii. exponit: Ex toto corde, quantum ad animam vegetabilem; ex tota anima, quantum ad sensibilem. Ex tota mente, quantum ad rationalem. Sed Deuter. vi. ponitur: Ex tota fortitudine, quod referendum est ad membra exteriora, quæ imperium charitatis exequentur; vel etiam ad irascibilem, ut quidam dicunt; vel ponitur circumstantiam dilectionis, ut scilicet sit firma.

DISTINCTIO XXVIII.

Si illo præcepto jubemur diligere totum proximum.

HIC potest quæri, utrum illo mandato dilectionis proximi totum proximum, id est animam, & corpus, nosque ipsos totos diligere præcipiamur. Ad quod dicimus, omne genus diligendum in rerum illis duobus mandatis contineri. Quatuor enim diligenda sunt, ut ait Augustinus, Lib. I. de Doct. Christ. cap. xxi. Unum quod supra nos est, scilicet Deus; alterum quod nos sumus; tertium quod juxta nos est, scilicet proximus; quartum quod infra nos est, scilicet corpus. De secundo, & quarto nulla præcepta danda erant, scilicet ut diligereinus nos, vel corpus nostrum. Præcipitur autem Deus diligi, & proximus. Ut autem quisque se diligit, præcepto non est opus: quantumlibet enim homo excedat à veritate, remanet illi dilectio sui, & dilectio corporis sui: quia nemo unquam carnem suam odio habuit, Ephes. v. 29. Nam viri justi qui corpus suum cruciant, non corpus, sed corruptiones ejus; & pondus oderunt. Hic videtur Augustinus tradere, quod ex præcepto non teneamur diligere nosmetipsos, vel corpus nostrum. Quod si est, non omne genus diligendum rerum illis duobus præceptis continetur: quia cum & nos ipsos, & corpus nostrum diligere debeamus; ad quid necessarium est præceptum, cum scriptum sit, Psalm. x. 6. Qui diligit (1) iniquitatem, odit animam suam? Sed speciale de hoc præceptum non erat dandum, (2) nec speciali præcepto opus erat id tradi, ut quisque se, vel corpus suum diligeret: quia hoc in illo præcepto continetur: Diliges proximum tuum sicut teipsum. Ibi enim & proximum totum, & te totum intelligere debes. Unde Augustinus in eodem Lib. cap. xxvi. Si te totum diligas, id est animam, & corpus, & proximum totum, id est animam, & corpus (homo enim ex anima constat, & corpore) nullum rerum diligendum genus in his duobus præceptis prætermisum est. Cum enim præcurrat dilectio Dei, ejusque dilectionis modus præscriptus appareat, & sequatur dilectio proximi, de tua dilectione nihil dictum videtur. Sed cum dictum est: Diliges proximum tuum sicut teipsum: simul & tui abs te dilectio prætermissa non est. Ecce hic aperte dicit, in illo præcepto non tantummodo proximi, sed etiam mei contineri dilectionem, & totius proximi, totiusque mei. Ex quo apparet quod dictum est de secundo, & quarto, id est de dilectione nostri, & corporis nostri, nulla præcepta esse danda, ita esse intelligendum, scilicet (3) specialia, & divisa, quia in illo uno totum continetur. Et quia id quod sumus, & quod infra nos est, ad nos tamen pertinens, naturæ lege diligimus, quæ etiam in bestiis est; ideo & de illo quod supra nos, & de illo, quod juxta nos est, divisa præcepta sumpsimus: in quorum altero ejus quod sumus, & illius quod infra nos est dilectio continetur.

Si in illo præcepto contineatur dilectio Angelorum.

Oritur autem hic de Angelis quæstio, utrum ad illud præceptum dilectionis proximi etiam dilectio pertineat Angelorum. Nam quod nullum hominem exceperit qui præcepit proximum diligere, Dominus in parabola semivivi derelicti ostendit, eum dicens proximum qui erga illum extitit misericors: deinde subdit, Luc. x. 36. Vade, & tu fac similiter: ut eum proximum intelligamus cui vel exhibendum est officium misericordiæ, si indiget; vel exhibendum esset, si indigeret. Nullum vero exceptum esse, cui misericordiæ negandum sit officium, quis non videat? cum usque ad inimicos porrectum sit, Domino dicente, Matth. v. 44. Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos. Manifestum est igitur præcepto dilectionis proximi omnem hominem esse deputandum proximum.

Quod hoc nomen proximus ad aliquid est.

Proximi vero nomen ad aliquid est, nec quisquam esse proximus nisi proximo potest. Unde consequens est, & cui præbendum, & à quo præbendum est officium misericordiæ, recte proximum dici. Manifestum est igitur præcepto dilectionis proximi etiam sanctos Angelos contineri, à quibus tanta nobis misericordiæ impenduntur officia. Ex quo & Dominus proximum nostrum se dici voluit, ut in parabola satucci, In III. Sent. Tom. III.

(1) Al. inimicum. (2) Al. nec spirituali. (3) Al. spiritualia. Rr 2 Luc.